

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV

Birinci Kısım

Çevre Ceza Hukukuna Giriş

I. Çevre Ceza Hukukunun Varoluş Gerekçesi	1
II. Çevre Ceza Hukukunun Tanımı, Kaynakları ve İşlevi.....	3
1. Geniş ve Dar Anlamda Çevre Ceza Hukuku.....	3
2. Çevre Ceza Hukukunun Kaynakları.....	4
a. Çevre Ceza Hukukunun Uluslararası Kaynakları	4
aa. Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Çevre Sözleşmeleri	8
b. Ulusal Kaynaklar	10
3. Çevre Ceza Hukukunun İşlevi.....	13
III. Çevre Ceza Hukukunun Tarihsel Gelişimi	15
1. Çevre Ceza Hukukunun İlk Aşamaları	15
2. Çağdaş Çevre Ceza Hukukunun Gelişimi.....	19
IV. Çevre Ceza Hukukunun Koruduğu Hukukî Değer.....	23
1. Saf Antropozentrik (insan merkezli) Kuram.....	24

2. Saf Ekolojik Kuram.....	26
3. İdarî Kuram	29
4. Uzlaştırıcı (Karma) Kuram.....	30
V. Çevre Suçlarının Özellik ve Tabiatları.....	35
1. Atıf Suçları Olarak Çevre Suçları ve Çevre Ceza Hukukunun İdâre Hukukuna Bağımlılığı	35
a. Atıf Türleri ve Atıf Tekniğine Başvurma Zorunluluğu.....	36
b. Atıflarla Ceza Hukukunun İdâreye Bağlanması ve İdâreye Bağımlılık Türleri.....	37
aa. İdâri Kavramlara Bağımlılık: Kavramsal Bağımlılık.....	38
bb. İdâre Hukukuna Bağımlılık: Hukuksal Bağımlılık	38
cc. İdârî İşlemlere Bağımlılık: İşlemsel Bağımlılık	39
dd. İdârî Yargı Kararlarına Bağımlılık: Yargısal Bağımlılık..	39
ee. İdârî Sözleşmelere Bağımlılık: Sözleşmeden Doğan Bağımlılık.....	40
c. Çevre Ceza Hukukunun İdâre Hukukuna Bağlılığının Getirdiği Anayasal Sorunlar	40
d. Hukuk Düzeninin Bütünlüğü İlkesi ve Çevre Ceza Hukukunun Müstâkilliği	46
e. İdârî İzinlere Bağlılık ile İlgili Temel Hususlar	47
f. İzin Kapsamı ve Sınırları.....	48
g. Hukuka Aykırı İdârî İşlemin, İzin ya da Ruhsatın Çevre Ceza Hukukuna Etkisi.....	49
2. Tehlike Suçu Olarak Çevre Suçları.....	53
a. Soyut Tehlike Suçları	55
b. Potansiyel Tehlike Suçları.....	57
c. Somut Tehlike Suçları.....	61
d. Zarar (Netice) Suçları	63
3. Özgü Suç Olarak Çevre Suçları.....	64
a. Genel Suçlar (Herkes Tarafından İşlenebilen Suçlar)	64
b. Özgü Suçlar.....	66

İkinci Kısım
Çevreye Karşı Suçlarda Genel Hükümler
Sorunları

I.	Sınır Aşan Suçlar ve Çevre Ceza Hukuku.....	71
1.	Türk Ceza Kanunu'nun Yer Yönünden Uygulama Alanı.....	72
2.	Çevre Suçlarında Fiilin İşlendiği Yer.....	73
a.	Türk Ceza Kanunu'na Göre Fiilin İşlendiği Yer	73
b.	Hareketin İcrâ Edildiği ya da İhmâl Edildiği Yer	74
c.	Neticenin Gerçekleştiği Yer.....	76
II.	Çevreye Karşı Suçlarda Nedensellik ve Objektif İsnâdiyet Sorunları.....	78
1.	Genel Olarak Nedensellik ve Objektif İsnâdiyet	78
a.	Uygun İliyet Teorisi ve Karma Uygunluk Kuramı	79
b.	Beşerî Sebebiyet Teorisi.....	81
c.	Yasaya Uygun Bağlantılar Öğretisi	82
d.	Şart Teorisi.....	84
e.	Objektif İsnâdiyet (Nesnel Yüklenebilirlik) Öğretisi.....	86
aa.	Objektif İsnâdiyetin İçeriği ve Kapsamı	89
f.	Nedenlerin Çokluğu Sorunsalı: Alternatif, Kümülatif ve Atipik Nedensellik ve Objektif İsnadiyet	92
2.	Çevre Ceza Hukukuna Özgü Nedensellik/İsnâdiyet Sorunları	95
a.	Kümülatif, Summasyon ya da Sinerjik, Ardışık ya da Eşzamanlı Etkiler	95
b.	Çevreye Zararlı Hatalı Ürünleri Geri Çağırma ve Topluluk Kararları.....	101
3.	Çevre Suçlarında Toprak, Su ve Havanın Kapsamı	106
4.	Konuya İlişkin Yargıtay Kararları	109
III.	Çevreye Karşı Suçlarda Taksir	227
1.	Genel Olarak Taksir.....	227
a.	Taksirin Görünüş Şekilleri.....	228

b.	Taksirden Doğan Cezaî Sorumluluğa İlişkin Temel İlkeler	230
aa.	Tipikliğin Ana Unsurları: Maddî Unsur Olarak Objektif Özen Yükümlülüğünün Tespiti ve Sınırlandırılması.....	230
(1)	Özene Aykırılığın Belirlenmesinde Ölçüt: Objektif Değerlendirme	232
(2)	Özen Aykırılığa Yönelik Sınırlandırmalar	233
(3)	Özen Yükümlülüğe Aykırılığın Nesnel Yüklenebilirliği	234
bb.	Taksirli Suçlarda Hukuka Aykırılık ve Kusurluluk	235
2.	Konuya İlişkin Yargıtay Kararları	236
IV.	Çevreye Karşı Suçlar ve İhmâlkârlık.....	300
1.	Genel Olarak Garantörsel İhmâlî Suçlar	302
a.	Garantörlük Konumu: Garantörlük Kaynakları ve Yükümlülük Türleri.....	304
2.	Konuya İlişkin Yargıtay Kararları	307
V.	Çevreye Karşı Suçlar ve İştirâk.....	312
1.	Genel Olarak İştirâk	312
a.	Faillik	313
aa.	Doğrudan (Tek Başına, Müstâkil) Faillik.....	313
bb.	Dolaylı Faillik.....	314
(1)	Organize Örgütün Gücünden Faydalanarak İrâde Üzerinde Hâkimiyete Dayalı Dolaylı Faillik	317
(2)	İşletme/Firmalarda Üsttekinin Altındaki Kişi Bakımından Dolaylı Failliği?.....	320
(3)	Değerlendirme	322
cc.	Birlikte (Müşterek) Faillik.....	323
dd.	Yanyana Faillik.....	328
b.	Suçta Katılma (Şeriklik: Azmettirme ve Yardım Etme).....	329
aa.	Azmettirme.....	329
bb.	Yardım Eden	331
c.	Bağlılık kuralı.....	335

2. Çevre Ceza Hukukunna Özgü İştirak Sorunları	337
a. Fail Olarak İşletme Çalışanı	340
aa. Yatay (Horizontal) Düzlem İş İlişkilerinde Cezaî Sorumluluk	340
(1) Yöneticilerin Çevreye Zararlı Üründen Doğan Sorumlulukları.....	343
bb. Dikey (Vertikal) Düzlem İş İlişkilerinde Cezaî Sorumluluk	345
(1) Amirin Altındakine Hukuka Aykırı Emir Vermesi: İcrâî Hareketten Doğan Sorumluluk	346
(2) İdârî Seviyede Dikey Etki Gösteren Yükümlülükler: İhmâlî Hareketten Sorumluluk.....	348
cc. Firmalara Danışmanlık Yapan Çevre Görevlilerinin Cezaî Sorumlulukları	350
dd. Konuya İlişkin Yargıtay Kararları.....	351
b. Fail Olarak Kamu Görevlisi	375
aa. Kamu Görevlisinin Bizzat İşletmeci Olması	376
(1) Alman Federal Mahkemesinin Belediye Başkanı Kararı.....	378
(2) Türk Çevre Ceza Hukuku Bakımından Belediyelerin İşletmeciliği	379
bb. Konuya İlişkin Yargıtay Kararları.....	381
cc. Kamu Görevlisinin Görevinden Kaynaklanan Yükümlülükleri İhlâli.....	387
(1) Yok Hükmünde İzin veya Ruhsat Vermeden Sorumluluk?.....	387
(2) Hakkın Kötüye Kullanılmasından Dolayı Sorumluluk	389
(3) Hakkın Kötüye Kullanılması Dışında Kalan Hukuka Aykırı İzinlerden Dolayı Cezaî Sorumluluk?	390
(4) Hatalı Verilen İzin veya Ruhsatın Sonradan Geri Alınmaması?	393
(5) Kamu Görevlisinin Garantörlüğünün Kapsamı	398
(6) Üçüncü Kişilerin Çevreye Zarar Verici Eylemlerine Kamu Görevlisinin Sessiz Kalması	400

(7) Suçu Bildirme Yükümlülüğünü İhlâl (TCK m. 279)	401
dd. Kamu Görevlilerinin Cezaî Sorumluluğunda Takdir Yetkisinin Rolü.....	402
VI. Tüzel Kişiliğe Yönelik Yaptırımlar	404
1. Müsadere	407
a. Suçla İlgili Eşyanın Müsaderesi.....	407
b. Kazanç Müsaderesi	412
2. Konuya İlişkin Yargıtay Kararları	414
VII. Çevre Ceza Hukuku ve İçtimâ.....	418
1. Ne Bis İn İdem İlkesi	419
2. Suçlarla Kabahatler Arasında İçtimâ	423
KAYNAKÇA	431